

Vấn Đáp (4)

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[15/05/2026 - 02:09 - anhlibrary]

Hỏi:

Con xin bắt đầu với câu hỏi tiếp theo. Xin sư giải thích các khái niệm hằng hà sa số chư Phật có mâu thuẫn với câu thành Phật rất khó. Linh hồn và vô ngã. Nếu được xin sư giảng về kinh Bát Nhã.

Đáp:

Bây giờ xin hỏi cái câu đó là của ai? Ai mà đặt cái câu gì mà nó thấy ghét vậy? Cái đó là mấy câu? Tự nhiên cái đề là xin Sư hướng dẫn nấu canh chua, cái là cá kho tộ là bây giờ quý vị muốn cái gì? Muốn kho tộ hay là canh chua? Nhưng mà ai hỏi câu đó vậy? Con là ai? Không thấy đường, ồ thấy cái mặt vậy hèn chi không thấy ghét phải, cái đó mấy câu vậy cô?

- Dạ thưa ba câu ạ.

- Hằng hà sa số chư Phật có mâu thuẫn với câu thành Phật rất khó không?

- Cái đó là một câu. Rồi câu thứ hai, linh hồn và vô ngã?

- Rồi câu thứ ba?

- Nếu được xin sư giảng về kinh Bát Nhã?

Tôi hỏi thiệt nha. Chứ đại chúng này nó đông lắm nó muốn nghe hay không? mới ghê chứ? Đứng ra thì tôi nghĩ nên nghe. Tôi thì tôi nói một cách đàng hoàng không có gạt. Tôi là người dốt nhưng mà nên nghe tôi giảng Bát Nhã, bởi vì cái bản Bát Nhã đó nêu mà biết một chút tiếng Phạn, biết một chút tiếng Hán. Thì biết một chút tiếng Phạn, tiếng Hán, và giáo lý thì Bát Nhã giảng đã lắm. Hiểu không? Tôi không giỏi nhưng mà tôi nghĩ quý vị nên thử nghe tôi một lần khi tôi giảng Bát Nhã. Có nghĩa là chiều nay chúng ta chính thức ăn tàu hũ.

Rồi cái câu thứ nhất là hằng hà sa số chư Phật có mâu thuẫn với câu thành Phật khó không ạ? Hai vế. Thứ nhất là tại sao hằng hà sa số chư Phật? Ở đây chúng ta phải nói đến hai chuyện là về không gian và thời gian.

Các vị còn nhớ cái chữ Phật Sát không? Ngoài cái Phật sát này có vô số Phật sát khác có không ta? Như vậy chỉ riêng cái cái chữ vô số nó có nghĩa là nó tương đương với hằng hà chưa? Đó thấy chưa? Tuy là hiếm nhưng mà khi nó quá rộng sẽ đâm ra nhiều phải không ta? Hiểu không? Bây giờ tôi hỏi cô, tiền sĩ có hiếm không? Bà không biết trả lời, khổ, cái kiến thức Bách Khoa mà nghèo quá đi, cái gì mà dốt dữ vậy ta? Tiền sĩ có hiếm không? Bà nói không kìa.

Bây giờ tôi hỏi kim cương có hiếm không? Bà cũng không luôn. Như vậy theo cô trên đời này cái gì hiếm? Đừng có nói chuyện trên trời, bây giờ nói cái gì mà phổ thông ở ngoài, như này tôi cố ý tôi hỏi tiền sĩ? hỏi kim cương? hỏi cái gì phổ thông đừng có đã dốt, đã ngu mà lựa cái cao siêu. Giờ theo cô trong vật chất cái gì hiếm? theo cô bây giờ cô thấy cái gì hiếm? xin lỗi cô, cô đừng có buồn nha, tôi sợ nhất là người dốt, mặc dù tôi là người dốt, tôi hỏi cô có biết cái xe Rolls Royce không? biết không? chỉ biết thôi không cần phải thấy. Có biết không? Theo cô cái xe đó nhiều hay ít? Cũng không biết luôn. Xin lỗi cô ở nước nào vậy? con ở Việt Nam. Đúng. Nghe là biết liền. Ở Việt Nam, tức là giảng cho một người không biết gì hết. Ok thôi bỏ cổ đi, coi như cổ tàng hình.

Bây giờ tôi giảng cho mấy người còn lại, trong một cái không gian mênh mông thì cái gì dầu hiếm cách mấy đã nói mênh mông thì tự nhiên cái đó nó cũng nhiều. Có hiểu tôi nói không? Thí dụ như mình nói là người đẹp thì so với người xấu thì người đẹp hiếm hơn phải không? Nhưng mà vì trái đất nó tới 7 tỷ người lận cho nên người đẹp ít ít chắc cũng được vài triệu. Hiểu không? Cái người mà đủ để gọi là hoa hậu thì cũng phải vài triệu. Quý vị có tin chuyện đó không? Kể cả những người có đi thi và không đi thi. Nhưng mà cái người mà đáng được nhận cái vương miện ít nhất cũng phải vài triệu. Vì sao vậy? Là bởi vì cái lượng dân số nó đông quá đi. Nghe hiểu không? Giữa chúng ta tại sao có một chênh lệch quá lớn vậy ta? Hiểu hả? Đây thì đó là nói về không gian.

Rồi về số lượng chúng sanh nó quá nhiều đi cho nên tuy Phật là hiếm nhưng mà vì cái số lượng chúng sanh nó quá đông đi. Thì ở trong cái quá đông đó... thí dụ như là 50.000 tỷ chúng sanh thì cũng có được một vị Phật nghe kịp không? Mà nó có rất nhiều cái 50.000 đó hiểu không? thì đâm ra cũng nhiều.

Thứ hai nói về thời gian, cái dòng luân hồi của mình nó quá lâu đi, nghe kịp không? Thì nó quá lâu. Thì cho nên là về chỉ riêng nếu mà nói vắn tắt, chỉ riêng cái không gian, thời gian nó đã cho mình biết thế nào là tại sao gọi là Phật nhiều rồi. Hiểu không? cả một rừng người...hiểu hả? Hiếm thiết, nhưng mà thời gian nó lâu quá thì đâm ra nó nhiều, không gian nó rộng quá đâm ra nó nhiều vậy thôi. Nếu mà các vị thông minh các vị là con người đứng nghĩa. Tôi chỉ nói có hai câu thôi. Thời gian quá nhiều và không gian quá mênh mênh. Chỉ riêng hai cái này nó cộng lại nó đâm ra là cái hăng hà chứ không có khi gì hết. Xong chưa?

Rồi câu thứ hai, nếu mà cái chữ linh hồn mà mình hiểu là một cái gì đó, tiếng Mỹ nó kêu là something. Có hiểu chữ something không? Nếu mà chữ linh hồn mà mình hiểu nó là something là không có. Bởi vì theo trong Kinh Phật không có cái something mà cái gì nó cũng là composition. Cái gì cũng là một khối tổng hợp hết. Hiểu không? Khi mình hiểu rằng có một thằng Tèo, rồi niềm vui, nỗi buồn của thằng Tèo là cái đó không có. Nhưng mà mình phải hiểu rằng thằng Tèo nó là một khối tổng hợp của vô số thành tố. Có hiểu chữ thành tố không? Giảng mệt quá hả? Giải thích từng chữ, từng chữ giống như bú bình vậy.

Nhịn com đi, bú bình hết đi. Thì vô số các thành tố. Bây giờ các vị bắt tôi xài cái từ bình dân tôi không biết từ gì, bắt buộc phải xài chữ thành tố thôi. Tức là unit, tại những cái unit, thì vô số cái unit... sẵn đây tôi nói luôn ngày mình chưa biết đạo mình thấy cái thế giới này nó là một cái đường thẳng vô tận, một cái line, nhưng mà khi mà mình biết đạo rồi nó không còn line mà nó là spot, tức là từng đốm, mà nếu mình hành thiền mình sẽ thấy nó không phải là là spot, mà nó là dot, tức là từng chấm, chấm, chấm, nhiều chấm cộng lại nó làm nên một con người, nhiều chấm cộng lại nó làm thành giáo hoàng, thủ tướng, tổng thống, ăn mày, gái điếm, du đảng, thầy chùa, linh mục, hiểu không? Tất cả là chấm chấm chấm. Và tôi nói 1 tỷ lần đó là tất cả những bức tranh nào mình thấy là đẹp, khi mình phóng lớn nó ra nhiều lần thì nó chỉ là những cái chấm thôi, có đúng không ta? Hiểu hả? Và mọi thứ trong đời này nếu mà mình phóng đại nó ra 1000 lần thì cái thích và ghét của mình đều thay đổi đúng không? Đừng có gât, đúng không? Mà tôi không ngờ ở đây mình chênh lệch nhau dữ vậy ta. Có hiểu không? Những gì mình thương, mình thích nếu mình phóng đại nó ra 1000 lần thì tình hình nó khác liền.

Ví dụ như bây giờ thằng Tèo tôi ghét nó thiệt, nhưng mà nếu tôi phóng đại nó ra 1000 lần thì cái ghét nó ít hơn là cái gớm, hả? Hiểu rồi. Ăn mấy chục tấn gạo mà người ta giảng cho nghe mà cái mặt vẫn đơ ra.

Bởi người ta là Nam Tông, Bắc Tông nhưng còn có cái tông nữa đó là tông đơ. Giảng không hiểu gì hết là bị đơ rồi thì đó là tông đơ. Có tục ngữ hết, Tây nó kêu nó là tông đơ. Thì người ta là câu đạo mình chỉ biết cạo đầu thôi. Rồi thì như vậy có nghe kịp không? Tức là cái gì đi nữa mà mình phóng lớn nó ra nhiều lần thì mọi thích ghét đều thay đổi. Hiểu chưa?

Thì cái gọi là linh hồn. Thì nếu mà linh hồn mà nó là một cái từ đồng nghĩa của cái tâm, cái ý thì được. Còn nếu mình hiểu linh hồn là một cái gì đó, thì sai. Bởi vì thân xác và tinh thần của mỗi người nó được lắp ráp bởi vô số thứ thành tố. Cứ nhớ như vậy, thân xác và tâm hồn của mỗi người đều được lắp ráp bởi vô số thành tố. Và những thành tố ấy có mặt rồi mất đi, hoàn toàn là do các điều kiện tác động. Nếu ta hiểu như vậy thì ta sẽ thấy rằng không có cái gì là một, đánh dùm tôi cái chữ massive và cái chữ pure. Ở trong A Tỳ Đàm thì trên đời này không có cái gì là massive, cũng không có cái gì là pure, không có cái gì là nguyên khối, cũng không có cái gì là thuần chất, không có, mà tất cả chỉ là composition, tất cả chỉ là mix. Và chị viết tôi câu này.

The Buddha is made of non-Buddha materials.

Có hiểu câu này không ta? Hiểu không? Tức là Đức Phật được cấu thành bởi những thành tố phi Phật. Thì câu này hơi khó hiểu, cô Trang hiểu không? Cô hiểu hả? Cái đồng hồ nó được tạo nên bởi những thứ không phải đồng hồ. Có hiểu không? Đúng hay sai? Tháo nó ra có đồng hồ không? Gom nó lại mình bèn gọi là đồng hồ. Đúng không? Có hiểu tôi nói gì không? cái đồng hồ được tạo nên bởi những thứ phi đồng hồ, không phải đồng hồ. Và Đức Phật được cấu tạo, được cấu thành bởi những cái thành phần không phải là Phật. Hiểu?

Trong một đồng phụ tùng không có chiếc xe mà không có chiếc xe trong đồng phụ tùng. Khi ráp đồng phụ tùng lại ta bèn có chiếc xe. Hiểu không? Đó là câu giải thích thế nào là linh hồn và thế nào là vô ngã. Khi mình hiểu mọi thứ nó như vậy thì mình không còn có một cái điểm tựa nào cho

cái tôi và của tôi hết. Bởi vì nó rời nó tèn bẹt ra như vậy thì còn cái gì nữa đâu mà tôi và của tôi. Hiểu rồi. Đó.

Vậy là xong hai câu, bắt đầu tôi đang run nè. Giảng Bát Nhã mà bà con không hiểu? Giờ tới Bát Nhã phải không thầy? Bây giờ nguyên cái đám bát nháo chuẩn bị nghe giảng Bát Nhã. Rồi, nói sao cho cái đám này đây. Đó giờ nó bú bình. Bây giờ mình giải thích cho nó nghe cái cách mà ăn lẫu. Tôi không biết nói sao? khó. Kêu nó liệng bình sữa ra giải thích cho nó nghe ăn lẫu mà gặm xí quách, cái này không phải lẫu mà lên tới gặm xí quách, ở đây có ai biết xí quách không biết? xí quách là cái gì ta? mà từ bú bình mà lên tới xí quách nó có gần lắm không? mà thêm cái uống rượu mạnh mới ghê, bú bình mà bây giờ dạy nó gặm xí quách mà uống rượu mạnh, quý vị có nhắm gặm nổi không? trời ơi nổi nữa chứ trời. Trời ơi bú bình mà bây giờ gặm xí quách mà uống rượu mạnh nữa chết luôn. Ok.

Nói vắn tắt thì hên xui, bà con hiểu được thì hiểu chứ còn tôi cũng không có hy vọng lắm. Giờ nghe, ngay ở trong cái câu đầu tiên là đa phần người Việt hiểu sai.

Quán tự tại Bồ Tát hành thâm Bát Nhã Ba La Mật Đa. Thì cái chữ "thâm" ở đây đó có người hiểu nó là trạng từ, có người họ hiểu nó là danh từ. Làm ơn mở cái Google coi đúng không? Các vị để cái bản dịch Bát Nhã Tâm Kinh là 90% đều là hiểu cái chữ "thâm" ở đây là trạng từ là adverb là deeply, là trạng từ, là một cách sâu sắc.

"Quán Tự Tại Bồ tát hành thâm Bát Nhã Ba la mật đa" là quán chiếu sâu sắc, hành thâm là quán chiếu sâu sắc Bát Nhã Ba la mật, thật ra trong bản phạn là Gambhiram Prajna paramita.

Nếu như vậy thì rõ ràng cái Gambhiram Prajna ở đây nó là adjective, nó là tính từ, có nghĩa là Bồ tát quán chiếu cái tinh thần Bát nhã sâu sắc chứ không phải là quán chiếu một cách sâu sắc cái tinh thần Bát Nhã. Hai cái này khác hay giống ta? khác chứ phải không? cái này là bây giờ mình bàn qua đó một chút.

Có nghĩa là quán chiếu cái tinh thần Bát Nhã sâu sắc, quán chiếu như thế nào?

Sắc bất dị không, không bất dị sắc,

Sắc tức thị không, không tức thị sắc,

Thọ, tướng, hành, thức diệp phục như thị.

Có nghĩa bây giờ tôi không có...bây giờ tôi giảng từng chữ mệt lắm. Tôi lấy cái tinh thần thôi. Tùy vào cái căn tánh của chúng sinh, của cái người nghe mà Đức Thế Tôn Ngài có nhiều cái cách trình bày, có nhiều cái cách phân tích. Có nhiều người Ngài gặp họ Ngài chỉ nói một chữ Duyên thôi.

Mọi thứ là đều là do Duyên mà có, hết.

Có trường hợp Ngài phân tích thế giới này nó qua hai thứ đó là Danh và Sắc. Có nghĩa là phần hồn và phần xác. Thì danh là gồm 4 đại và 24 thứ thập tụng, 24 thứ phái sinh. 24 thứ vật chất phái sinh. Còn cái phần hồn thì nó gồm có hai cái công thức đó là:

- Thiện Tâm thì 1 + 13 + 25.

- Ác thì 1 + 13 + 14.

Đó có trường hợp Ngài chỉ nói Danh Sắc. Có trường hợp Ngài phân tích thế giới này qua 5 Uẩn chẳng hạn như trong bài Bát Nhã Tâm Kinh. Có lúc Ngài phân tích thế giới này qua 12 Xứ chẳng hạn như Bát Nhã Tâm Kinh, trong Bát Nhã Tâm Kinh Ngài có nói đến ba cái giáo lý rất là quan trọng đó là Ngũ Uẩn, 12 Xứ, 18 Giới và Bốn Đế rồi cái gì nữa? Duyên khởi có không? có cái đó không ta? cái bài kinh nó sâu lắm, 5 Uẩn, 12 Xứ, 18 Giới và Bốn Đế và Duyên khởi. Bài kinh ngắn ngủn mà giảng tới bao nhiêu vấn đề.

1/ Thì 5 Uẩn là gì? Tức là sắc, thọ, tưởng, hành, thức thì gọi là 5 Uẩn. Ở đây có nghe giải thích 5 Uẩn chưa? Trong lớp này có biết hết 5 uẩn chưa?

- Sắc uẩn là toàn bộ những gì thuộc về vật chất.

- Thọ uẩn là toàn bộ cái cảm giác của thân tâm đầu dễ chịu hay khó chịu.

- Tưởng uẩn là toàn bộ những gì ta gọi là kiến thức, hồi ức hay là kinh nghiệm.

- Hành uẩn tức là toàn bộ cái khía cạnh thiện ác của Tâm.

- Thức uẩn chính là cái biết của 6 giác quan.

Xong chưa? Trong lớp này có biết cái này chưa? Om ma ni biết cái đó chưa? tên ông là Om ma ni chủ hai cái đạo tràng bên Hải Phòng với bên Anh, sếp của tôi. Đó là 5 Uẩn.

2/ Còn 12 Xứ là gì? là 6 Căn và 6 Trần, có biết 6 Căn, 6 Trần không?

3/ Rồi 18 Giới, có biết 18 Giới chưa? 6 Căn, 6 Trần và 6 Thức, có biết chưa?

4/ Rồi Bốn Đố có Biết chưa?

- Một, tất cả đều là khổ.

- Hai, thích cái gì cũng là thích trong khổ và đầu tư thêm khổ.

- Ba, muốn hết khổ thì đừng có thích nữa. Đừng thích trong khổ nữa.

- Bốn, ba nhận thức trên đây cộng lại chính là con đường thoát khổ.

5/ Rồi 12 Duyên khởi. 12 Duyên khởi là gì? là do Vô minh trong Bốn Đố mà tạo các nghiệp thiện ác gọi là Vô minh duyên hành, rồi do tạo các nghiệp thiện ác cho nên mới có các cái tâm quả, có hai loại quả, Bình sinh và Tái sinh. Do có Bình sinh và Tái sinh thì nó mới ra cái Tâm đầu thai phải không? mà do có Tâm đầu thai cho nên nó mới có Danh Sắc cái thuở đầu đời. Mà có Danh Sắc đầu đời thì nó mới nảy ra 6 Căn, mà từ 6 Căn nó mới ra là 6 Xúc, 6 Thọ.

- 6 Xúc là gì ta? Là cái biết của sự tiếp xúc của 6 Căn đối với 6 Trần.

- Còn 6 Thọ ở đây có nghĩa là cái cảm giác khi mà 6 Căn làm việc với 6 Trần. Và khi làm việc như vậy sẽ gặp cái cảnh bất toại hay là cảnh như ý thì nó đều là cái nguồn của tham ái.

Tại sao vậy? Khi mà nó gặp cái cảnh mà như ý thì nó thích là đúng rồi. Đó là tham. Mà tham có mấy? Tham có hai.

Một là muốn có được cái mình thích.

Hai là muốn né cái mình ghét. Hiểu không? đều là tham hết. Đó là là Thọ duyên Ái.

- Ái duyên Thủ có nghĩa là cái ái mà ở mức độ thấp, nhẹ, yếu, mỏng. Nhẹ, yếu, mỏng thì gọi là Ái. Ở mức độ sâu dày, ngoan cố, lì lợm thì gọi là Thủ. Mà cái Ái lúc này nó phải đi kèm...cái đặc điểm của Thủ là gì? Là nó phải đi kèm với tà kiến. Xong chưa? Ái là chỉ mới là... thật ra hai cái này là một, nhưng mà sở dĩ Đức Phật Ngài tách ra hai là bởi vì Ngài muốn nhấn mạnh rằng Ái là thích nhưng mà ở một cái giai đoạn sâu nặng thì nó sẽ là Thủ, nó phải gắn liền với tà kiến.

Và các vị nghe như vậy các vị thế nào cũng thắc mắc, ủa vậy người như Sư, Sư đang giảng Sư có tà kiến không? có.

Nhưng mà tà kiến nó có...tà kiến nói riêng, phiền não nói chung nó có hai, cái phần này có ghi âm không ta? Bà con phải nghe lại. Bà con phải nghe lại bài giảng chiều nay chứ còn bài giảng chiều nay tôi nhìn cái mặt của quý vị tôi thấy ớn quá, bình sữa thì nắm lẩn long lóc mà tay thì gặm cái xí quách, mặt mũi mờ dầu không. Còn cái chai rượu mạnh 70 độ ké bên, bật quẹt cháy liền, biết nuốt nổi không? Ủ quên các vị có biết Vodka không? Các vị mà biết cái này các vị mới thấy hay nè.

Vodka nó từ cái tiếng Nga là Voda có nghĩa là nước. Voda đó là nước, tiếng Nga đó, mà nó là nó đẻ ra thành Vodka, là rượu Vodka. Mà cái điều này hay nữa, tiếng Nga là voda, mà tiếng Anh là water nó hao hao, tiếng Đức là wasser rồi chỉ có tiếng Pháp là l'eau nó là xa thôi.

Rồi tiếng Nga là voda, tiếng phạn là uda. Wow. Tiếng Nga là voda, tiếng Phạn là uda là nước, nó đặc biệt lắm. Thì tự nhiên đang nhắc cái vụ rượu mạnh thì tôi nhớ nhiều tôi nói nhiều chứ đừng có tưởng là chiều nay rừ nhậu thì không có, uống quá, chứ phải...bà con có nhiều người chửi tôi dữ lắm, nói đạo nhưng mà tại sao đem chuyện đời nhiều, nhưng mà quý vị biết cái bách khoa nhiều nó đã lắm biết không, mình nhìn đâu cũng thấy nó trùng trùng Phật pháp hết trơn.

Rồi thì là Ái duyên Thủ mà Thủ ở đây nó chính là Ái mà cộng với tà kiến ở mức độ sâu dày

- Rồi từ Thủ nó mới lại quay lại cái vòng tròn đó là gì ta? Cái này có vẽ ra hình mới thấy nó quay lại từ Thủ nó tạo ra nghiệp thiện ác. Phía trên là do Vô minh mới tạo nghiệp thiện ác, còn ở dưới đây là do tà kiến mà tạo nghiệp thiện ác, xong chưa?

- Rồi do tạo nghiệp thiện ác mới có Tâm đầu thai. Mà có tâm đầu thai thì nó phải có mặt ở đời. Mà hề có mặt ở đời thì nó phải là sanh, già, đau, chết, sầu, bi, khổ, ưu não. Mà để giải quyết mấy cái khổ này thì sao ta? Tiếp tục làm ác.

Cho nên kỳ không nó là ông kỳ đà, mà kỳ đà nó là cha các ké. Mà các ké nó là mẹ kỳ không, mà kỳ không nó là ông kỳ đà...cứ đi vòng vòng như vậy nghe hiểu không?

Đấy là Vân Tiên công mẹ chạy ra đụng phải cột nhà công mẹ chạy vô. Vân Tiên công mẹ chạy vô, đụng phải cái bò công mẹ chạy ra.

Đấy trời mưa rồi gió sặc xào, có ông thợ mộc quây bào, quây cưa. Sặc xào trời gió trời mưa, có ông thợ mộc quây cưa, quây bào mà nó cứ vòng vòng, vòng vòng vậy đó. Thì cái đó gọi là Duyên khởi.

- Và có chỗ Đức Phật Ngài nói về thế giới này Ngài chia có một, Ngài nói có một đó là Duyên, một Duyên thôi.

- Rồi có chỗ thì Ngài nói là có hai là Danh Sắc là hồn và xác.

- Có chỗ Ngài nói nó là 5 Uẩn.

- Có chỗ Ngài nói nó là 6 Căn, 12 Xứ, 18 Giới, Bốn đế và 12 Duyên Khởi. Nghe kịp không? Và những cái phân tích này ở đâu mà ra? Là tùy vào cái căn cơ của người nghe, xong chưa?

Có người họ nghe ngũ Uẩn họ không có hiểu lắm mà nói 12 Xứ họ hiểu. Rồi có người giảng Uẩn,

Xứ, Giới họ không có hiểu, mà giảng 12 Duyên khởi họ hiểu. Nghe kịp hả?

Như vậy thì tất cả những cái phân tích này nó đều là tương đối phải không? Tương đối nó không phải là tuyệt đối. Nó không phải là hằng số bất biến đúng không? Nó đều là tương đối. Chính vì nó là tương đối cho nên có thể nói là có cũng được, nói không cũng được.

Đó bây giờ nó mới lòi ra là “sắc tức thị không, không tức thị sắc” là chỗ đó. Rồi nhiều lý do nữa, cái sắc pháp, cái gì vật chất mà nếu mình chẻ nhỏ nó ra thành 1000, 1 triệu, 1 tỷ lần thì nó thành zero đúng không? Bây giờ mình nói mà cái bà đó bà có cái con mắt đẹp, cặp mắt buồn, mắt bò câu. Bây giờ mà lấy con mắt đó mình chẻ nó ra thành 1000 lần nó còn là cái gì? Không còn gì hết, hiểu hả? Một người đẹp cách mấy, xấu cách mấy, khỏe cách mấy, yếu cách mấy mà mình chẻ nó ra thành 1000 lần, 10.000 lần thì có phải là ngũ uẩn giai không? Rồi tất cả những cái gì chúng ta thích, chúng ta ghét đều là do hiểu lầm phải không? Đấy cái đó gọi là ngũ uẩn giai không là chỗ đó, có nghĩa là sắc tức thị không, không tức thị sắc.

Sắc bất dị không, không bất dị sắc, thọ, tưởng hành thức diệp phục như thị. Có nghĩa là mấy cái Uẩn sau cũng cứ vậy mà hiểu, xong chưa? Mà nếu mà mọi cái chia chẻ nó đều là tạm bợ, nó là tương đối thì nó mới nảy ra cái chuyện mắt cũng không có thật, tai cũng... còn nhãn, vô nhãn, vô nhĩ, vô thiệt, vô thân đến nỗi vô vô minh mà vô vô minh diệt. Vô lão tử, vô lão tử tận.

Có nghĩa là lúc bấy giờ nếu tất cả đều chẻ ra nó đều là những đơn vị pháp giới phù du thì cái chuyện sanh, chuyện già, chuyện chết nó cũng là không. Nhưng cái nhưng mới quan trọng. Cái không ở đây không có phải là cái không của người đoạn kiến. Cái người đoạn kiến họ cho rồi chết là hết sạch. Nghe kịp không ta? Cái người mà đoạn kiến, cái người tà kiến nó cho chết là hết sạch. Còn cái người Chánh kiến họ không có nói chết là hết sạch. Họ nói hễ còn duyên thì nó còn tiếp tục. Nhưng mà sở dĩ gọi là không ở đây nó không phải là nothing mà nó là nobody. Chữ "không" ở trong đạo Phật nó không phải là nothing mà nó là nobody. Hai cái này khác hay giống? Ở đây có ai biết tiếng Mỹ không? Cái chữ không ở đây nó là nobody chứ không phải là nothing.

Ông có phân biệt, có hiểu cái đó không? Có nghĩa là không phải là không có gì, nhưng mà là không có ai. Khổ thiệt. Không có cái đồng hồ nhưng mà là có các cái món phụ tùng. Hiểu không? Các món phụ tùng nó có thật nhưng mà thật ở cái mức tương đối thôi. Có nghĩa là từng món mà đem nấu chảy nó ra thì nó cũng không còn. Có hiểu không? Nhưng mà khi chưa nấu chảy thì nó vẫn có thật. Nhưng mà ít ra so với cái đồng hồ thì những món phụ tùng nó cũng có thật hơn chút. Có hiểu tôi nói gì không ta? Hiểu không? Thì mình tu, tuy mình không có nên chấp cái đồng hồ, nhưng mà ít ra mình cũng phải tin vào cái sự có mặt của mấy món phụ tùng chứ. Hiểu không? Bởi vì nếu mình nói tất cả là không mình muốn làm gì cũng được hay sao? Mình tha hồ mình sống với 14, mình bỏ cái 25 được không? Bởi vì nếu mà mình nói rằng mọi thứ nó là giai không, mình muốn làm gì mình làm, cái mình sống toàn là 14 thì mình để ra là sao ta? Toàn là khổ ưu thay vì là hỷ lạc.

Thì tôi hỏi các vị đó, đau khổ là phù du, hạnh phúc là phù du. Nhưng nếu phải cho lựa một trong hai thứ phù du đó, mình lựa thứ phù du nào? Sao cái đám kia nó cam hay sao ta? Tất cả đều phù du nhưng mà nếu phải chọn sống với một thứ phù du, mình chọn cái hạnh phúc hay đau khổ? Hạnh phúc. Bây giờ hiểu chưa? Nói đó là giai không, nhưng mà mình vẫn phải làm thiện chứ. Hiểu không? Bây giờ tôi hỏi các vị nè, mình ăn rồi mình cũng đi toilet đúng không? Chứ đâu có giữ hoài. Vậy mình có nên ăn không? Rồi mà mình có nên ăn đồ ngon không? nếu mình có tiền? Tại sao phải ngon? Ăn rồi cũng đi ra mà. Bây giờ hiểu chưa? Chứ mình nói ăn rồi cũng đi. Vậy mắc cái gì mà phải ăn ngon. Nhưng mà bây giờ hỏi ăn ngon, ăn dở, ăn cái nào?

Có cái ông chồng đó, ông nói chiều nay bạn nó rủ đi coi phim mà anh tính dắt em đi nhưng mà em mắc ở nhà nấu ăn rồi. Thôi em ở nhà đi, nấu ăn rồi lát anh đi coi phim về anh kể cho nghe. Cái bà

nói OK, anh cứ đi, em ăn xong về em kể cho anh nghe. Hiểu không? Bây giờ mới thấy phải không? bây giờ có hiểu không? Anh ảo thì tôi ảo cho anh coi. Ok.

Rồi còn chuyện nữa có thằng cha bán cơm làm ơn mở cái đầu giùm tôi. Tôi thấy nó tối thui nhìn quý vị sao tôi nhớ tét quá đi. Em đến thăm tôi đêm 30, còn đêm nào buồn bằng đêm 30. Rồi thì cái thằng cha bán cơm chả lại chả kiện quan, chả nói chả vừa bán cơm mà chả vừa cho thuê phòng trọ, mà có cái thằng học trò nghèo sáng nào, trưa chiều hể nó rãnh, cái nó ngồi kể bên chỗ chả nướng thịt, mà nó hít vậy nè, cái thằng chả chịu không có được, bây giờ bắt cái thằng mà thư sinh thì phải đền tiền, nó ăn cơm với nước mắm mà ngày nào nó cũng cầm cái tô cơm mà nó lại nó ngồi kể bên cái chỗ nướng thịt mà nó hít nó lỗ mũi nó tóp vô thấy ghét vậy đó.

Thì quan nói kêu cái thằng đó lại đây, kêu cái thằng học trò cà chớn đó lại đây, phạt. Thì cái thằng học trò này trời ơi nó mặc cái quần nó rách không còn chỗ rách, thì nó tới, mặt nó tái mét, nó nói quan phạt con chuyện gì? đó có người kiện nhà người là hít cái mùi thịt nướng, thì bây giờ là phải phạt, cái thằng kia nó méu máu nó nói trời ơi, thì con không có chỗ ngồi, con ngồi kể bên đó thì có nghe mùi thiệt nhưng mà con đâu có ăn miếng nào đâu mà phạt con, nói không pháp luật nghiêm minh, gia hữu gia pháp, quốc hữu quốc pháp không có cái vụ mà quyt như vậy được, thằng học trò là nó điếng rồi. Thì ông hỏi bây giờ trong túi có tiền không? dạ còn có mấy hào lẻ, mà để đâu? Nói dạ con để trong cái túi này nè mẹ con may cho con. Cái ông quan ông kêu cái thằng chủ quán cơm lại, lại đây nè, ông kêu thằng học trò đó bây giờ mày cầm cái bao túi tiền này mày lác lác lác cho tao nghe coi, cái thằng kia nó nói méu máu nó nói dạ được, thì nó cầm nó lác thì nghe ken ken, thì ông quan ông hỏi thằng chủ quán, hỏi có nghe không? Nó nói có, nó trả cho mày rồi đó. Thì cái ông chủ quán hỏi sao kỳ vậy? Nó thì nó chỉ nghe mùi thịt mà nó không ăn mất thịt. Thì bây giờ nhà người chỉ nghe cái tiếng tiền nó kêu thôi, chứ người không có lấy xu nào hết á. Hiểu không? Trời ơi cái thằng học trò nó quỳ ông quan nó lạy như là tế sao, hiểu không? Người ta chỉ ngửi cái mùi mà nó đòi phạt người ta, thì bây giờ phải đền bằng cách là lấy tiền cho nó nghe thôi. Hiểu không? Cho nên nhiều người ở đây đòi chụp hình cái tờ 1000 France đăng bỏ vô bao thơ cho tôi, họ nói sư giảng nghe không có đã, thôi bây giờ con gửi cái hình chụp mấy cái tờ tiền Thụy Sĩ cho Sư, quý vị nghĩ chịu nổi không? Thì thôi thì bây giờ tôi chụp cái hình Phật tôi gửi cho quý vị. Tôi nói nhìn cái vị này nghĩ cái vị này là đặc cái gì là tự mình bắt chước đặc theo khỏi nghe giảng. Hiểu không? Các vị có chịu nổi không? Bây giờ hiểu chưa? Đó là tinh thần Bát Nhã đó.

Hy vọng đám bát nháo hiểu được Bát Nhã. Cái bài giảng này tôi muốn quý vị nghe lại. Phải nghe lại bài giảng.

Hỏi:

Dạ con xin phép đến câu hỏi tiếp theo. Trong bài Sư giảng tham ái vừa là khổ và là nguyên nhân gây ra khổ. Nhưng trong bộ pháp tụ khi phân tích Uẩn, Xứ, Giới, Đế của nhị đề thì tham chỉ được kê là Tập Đế.

Con xin Sư giải thích cho con rõ thêm phần này.

Đáp:

Ở trong lớp này có bao nhiêu người làm mẹ, làm vợ các vị biết rồi phải không? Thì khi mà mình bước vô gia đình mình hỏi gia đình này ai là mẹ thì cái bà mẹ bà giờ tay lên, đúng không? Nhưng mà khi hỏi trong nhà này có ai là phụ nữ thì tất cả đều giờ đứng không? Bây giờ hiểu chưa? Có hiểu không ta? Trong nhà nó có tất cả là bốn người đàn bà thì khi nghe hỏi ai ở đây là mẹ thì bà nào có con bà mới giờ đứng không? Nhưng mà khi hỏi ở đây ai là phụ nữ thì tất cả phụ nữ đều giờ tay lên hết. Vậy đúng hay sai? Sao đúng được? Hỏi ai là mẹ thì những người có con họ mới giờ. Nhưng mà tại sao hỏi ai là nữ thì tất cả phụ nữ đều giờ vậy? Đúng hay không? Đó câu trả lời là chur vậy. Hiểu không? có hiểu không ta? Người hỏi là ai vậy? Bây giờ hiểu chưa? mình hỏi mình phải dám giờ tay lên đề cho người ta biết đường ta chửi.

Hỏi:

Kính thưa Sư. Có người cháu gái mang thai bốn em bé nhưng do cần sinh mổ, hai năm trước nên bác sĩ yêu cầu gia đình phải bỏ bớt đi ba em bé chỉ nên giữ lại một bé.

Sau đó trở đi người mẹ luôn bị dằn vặt trong tâm mình vì đã giết con mình. Xin Sư từ bi giúp cho cháu gái lời khuyên và hướng dẫn.

Đáp:

Chuyện đầu tiên bà mẹ đó có hoan hỉ, có thích thú trong cái chuyện giết con không? Có không? Thứ hai, bà mẹ đó có một cái động tác, động thái, cử chỉ nào để giết con không? Hay là bác sĩ làm? Tại sao trả lời yếu quá vậy sao? Tại sao mà cái gì tôi cũng biết, cái gì các vị cũng không? Tại sao mà lạ quá vậy ta?

Tức là chuyện đầu tiên là bà mẹ có thích thú trong chuyện giết con không? Rồi bà mẹ có làm cái động tác nào để giết ba cái đứa kia không? Cũng không, đúng không? Rồi, hồi này tôi có nói rồi là tại có một cái ông hòa thượng trụ trì ở gần cái bà Phật tử cứ ngày nào cũng ngồi khóc hết tron, khóc ở trước chùa đó. Thì ông ra ông hỏi bà vậy chứ sao ngày nào bà cũng khóc. Trong kinh thì chỉ có một người là ngày nào cũng khóc. Đó là Thường đề Bồ tát thôi, mà bây giờ bà muốn xoán ngôi hay sao? thì bà nói thầy biết không? Tôi có hai đứa con, đứa bán dù đứa bán nhang. Mà bữa nào mà tôi thấy trời mưa thì tôi nhớ cái đứa bán nhang, không biết sao nó phơi. Rồi bữa nào tôi thấy trời mưa thì tôi lại nhớ cái đứa bán dù. Không biết sao mà nó bán được dù, dù đi nắng, thì ông hòa thượng nói tại sao không chịu nhớ ngược lại. Trời nắng là nhớ đứa bán nhang, mà trời mưa nhớ đứa bán dù hiểu không? thì nó quá vui rồi hiểu chưa?

Còn chuyện nữa là có cái bà đó bên Việt Nam bà mới qua bên Cali, bà đi cái xe bus Phúc Lộc Thọ đó biết không, mà bữa đó bà đi về cái mặt bà hầm hầm, cái thằng con nó hỏi cái gì vậy má? bà nói tao xa xứ kiểu này tao gặp cái đám Việt Nam bên đây nó mất gốc hết rồi. Nó gặp mình già mà nó không biết nhường chỗ trên xe bus. Cái thằng con nó nói nó đâu thấy má già đâu mà nó nhường. Trời đất ơi mặt mày hơn hờ. Hiểu không? Bữa sau bà đi chợ về cái mặt bà cũng quạo nữa. Thằng con nói tại sao má quạo? Bữa nay có thằng nó nhường chỗ, có hiểu không? Có hiểu không? một rừng người mà sao cái mặt nó...cái này không phải Nam Tông, không phải Bắc Tông mà nó lên tới tông đơ rồi nè.

Có nghĩa là hôm qua bà buồn là vì nó không có biết nhường. Nhưng mà sau khi bà nghe thằng con nó nói là người ta đâu có thấy má già đâu mà nó nhường, là bà nghe bà khoái, đàn bà chứ cái gì mà nghe trẻ là trời ơi nó hơn trứng số nữa, thì từ đó về sau là bà ra đường bà đi đồng dạc, đi ngon lắm bà đâu có già đâu, thì từ cái chỗ đó khi mà mình bị người ta nhường thì bà ..

Và tôi nhớ chuyện nữa, ở trên, ở chỗ cái nhà ga đó coi như là hết chỗ ngồi, nó còn đúng một chỗ thôi thì hai bà, bà này vừa xè vô là bài kia phải nhét cái mông bà vô dành ngồi, thì cuối cùng gây lộn nhau thì nhân viên của nhà ga nó tới nói tại sao phải gây, thì mấy bà nói thì tôi thấy tôi vừa chạy tới thì nó xè cái mông nó vô, thì hỏi bà này, bà nói tôi đâu biết thì nhà ga chỗ công cộng thì trống tôi ngồi thôi chứ còn ai thấy trước thấy sau nó không quan trọng, đẩy thì gây nhau thì anh chàng nhân viên nhà ga nói bây giờ nó như thế này, ai thấy mình già xấu thì ngồi, không bà nào ngồi hết tron, đó có cách giải quyết chứ phải không, ai thấy mình già, xấu, vô duyên, mất nết ngồi, thì hai bà nói thôi nó muốn ngồi cho nó ngồi, bỏ đi luôn, hiểu không? đó là lý do bây giờ đó là cái cách mà giải quyết những cái tình huống mà khó nuốt chứ, đẩy thì bây giờ tại sao mà mình cứ rây rứt cái vụ mà giết ba con, mà tại sao mình không chịu nghĩ rằng mình phải cứu được cái đứa con mà đáng sống nhất. Nghe kịp không? Đàng này mình cứ đề cái đứa chết mình cứ rây rứt hoài. Đó là câu trả lời. Đúng ra tôi trả lời gọn thôi, nhưng mà để cho các vị nhớ, bởi vì mình là cái hạng tông đơ, mình nghe càng nhiều nó nhớ càng dai, nó hiểu càng rõ. Ok, cảm ơn thầy.

Hỏi:

Theo thầy giảng trong tu tập biến tạp thiện thành tạp độ. Vậy tạp độ có phải triển khai từ lục độ Ba la mật không ạ? Và tạp độ gồm những tu tập nào?

Đáp:

Bữa hôm tôi nói bà con rồi mà bà con không có nghe. Tôi nói tạp thiện hay tạp độ gì cũng đều là 25. Có nhớ câu đó không?

Rồi câu thứ hai tôi nhớ tôi có giải thích tạp độ rồi. Có ai trong lớp nhớ cái đó không ta? lớp này nè. Đó các vị có nghe không? Bà không nhớ, không có căn bản, vậy là bà đó bà quên, cái lớp này lớp Alzheimer, sao? không phải nhưng mà trong lớp này tôi có nói cái này, cách đây mấy hôm tôi có giảng tạp độ, tôi giảng nhanh, giảng bố thí, trì giới, tôi có nói rồi, nhưng bây giờ giảng lại, mình thông cảm, tôi nhìn cái vị tôi mới nhớ chuyện, có cái nhà báo đó nó vô trong cái nhà già nó thăm mà sao nó thấy mấy cụ ngồi vậy nè, thì đặc biệt là cái chỗ mà nhà báo ngồi chờ đến giờ phỏng vấn thì thấy có cái keo đậu phộng. Thì cái thằng nhà báo này nó mới thò tay nó bỏ vô miệng nó nhai mà

gi đâu cái đậu phộng này cứng ngắt mà lạt nhách, rồi cái nó nhai nhai rồi nó phun ra, nói trời ơi mấy cụ không có răng mà ai mà để cái này, ai ăn, thì cái bà già bà ngồi đó mới nói, không có, hỏi đó nó có bọc socôla tụi tôi nút hết rồi, ón thiệt, nút hết, bởi chơi với cái đám mà Alzheimer nó ón vậy đó. Bởi các vị đưa tôi cái gì tôi cũng sợ hết trơn. Nó rửa mặt xong mà nó húng nó bỏ vô đây. Ok. Tôi đang giảng gì tôi quên. Thập độ, Alzheimer nó lấy dễ sợ không? Nó lấy.

45 cuốn Tam tạng Pali nêu mà in khổ giấy A5 thì nó khoảng 16.000 trang mà trong 16.000 trang đó chỉ có khoảng 200 trang là nhắc đến Ba la mật thôi. Mà nhắc bằng cách nào? nhắc bằng cách là kể lại rằng kiếp xưa ta đã trao đời cái bố thí Ba la mật trong những cái kiếp sống như vậy, như vậy, kiếp xưa trong cái kiếp sống như vậy, như vậy ta đã tu tập Giới Ba la mật, Trí Ba la mật, Xả Ba la mật, Từ Ba la mật, thì đương nhiên là cái đó là nói bên Nam Truyền thập độ, còn bên Bắc Truyền là lục, nhưng mà tại sao có lục, mà tại sao có thập là bởi vì cái cách nói lục là cái cách nói gọn của thập, còn thập là cái cách nói rộng của lục.

Thí dụ, như ở lục độ nó có cái thiền định phải không ta? Có không? Thì ở thập độ cái thiền đó nó nằm ở trong tuệ, nằm trong trí tuệ ba la mật. Bởi vì trí nó có ba đó là văn, tư, tu.

- Văn tức là cái trí mà có được từ cái chuyện nghe, đọc, học từ người khác.

- Còn Tư tức là cái trí tư duy, găm nhám, thâm thía, tiêu hóa.

- Còn cái trí Tu là cái trí do thực chứng, hành trì thiền quán và thiền chỉ, nghe kịp không?

Đây thì như vậy thì chốt lại đó là thập độ hay lục độ chỉ là cách nói. Nhưng mà cái quan trọng là vậy. Cái quan trọng là vậy nè. Tất cả các hạnh lành được cái người mà cầu giải thoát họ tu tập đều có nội dung là bổ sung Bát Chánh Đạo. Đó là nói gọn nhất nha. Tất cả hạnh lành mà cái người mà cầu đạo mà họ tu tập cầu đạo Bồ đề vô thượng Chánh Đẳng Giác, Phật tử Như Lai hay là thành Duyên Giác Phật hay là thành Thinh văn. Thì hễ mà cái người cầu giải thoát thì tất cả hạnh lành, tất cả hạnh lành kể 10, kể 8, kể 100, kể 1000, kể nhiều cũng được hết. Nhưng mà nói theo A Tỳ Đàm là tất cả là nằm gọn trong 25. Còn nói gọn nữa đó, chính là những bổ sung cho Bát Chánh Đạo, hoặc là nói khác đi chính là Bát Chánh Đạo trong cái giai đoạn chưa có chín mùi. Đó là cách nói gọn nhất.

- Một tất cả Ba la mật đều là bổ sung cho Bát Chánh Đạo.

- Hoặc tất cả Ba la mật chính là Bát Chánh Đạo trong cái giai đoạn chưa có chín mùi. Khi mà nó chín mùi rồi thì nó bèn có cái tên là Bát Chánh Đạo. Hiểu không ta?

Ai học A Tỳ Đàm sẽ thấy cái này, nó là 25 chứ không có gì hết. Nó là 25 thôi. Cho nên tất cả Ba la mật chính là Bát Chánh Đạo chưa có chín mùi. Mà khi nó chín mùi rồi nó có cái tên là bát chánh đạo. Hiểu không?

Các vị có biết, thí dụ như là cái con ếch mà lúc con ếch, con nhái nó còn nhỏ mình kêu con gì ta?

Con nòng nọc, rồi con bê, con ghé, con cún có biết không? Con bê là con gì? Còn con ghé, con cún? Chó con, hiểu không? Con bê, con ghé, con cún, con nòng nọc thì cái đó là cái tên gọi của con

đó mà cái lúc nó chưa có trưởng thành hoàn chỉnh. Hiểu không? Ok.

Hỏi:

Thưa sư, sau khi Đức Phật thành đạo muốn độ hai vị thầy của mình, song hai vị đã mất, một vị khác đến thăm Đức Phật khi Ngài mới sinh. Ba vị này sau đó có nghe được Đức Phật thuyết pháp ở cõi khác không ạ?

Đáp:

Tuyệt đối là không. Bởi vì hai cái ông thầy đó là chết rồi. Một ông sanh về cái cõi vô sở hữu xứ cũng là cõi vô sắc không có mắt, tai, mũi, lưỡi gì hết. Ông thứ hai sanh về cõi cao hơn đó là cõi Phi tưởng, Phi phi tưởng cũng không có mắt, tai, mũi, lưỡi gì hết. Và ông thứ ba là cái ông A Tư Đà mà đến thăm Ngài đó, ông cũng sanh về cõi Phi tưởng, Phi Phi tưởng cũng không có mắt, mũi gì hết, chỉ có cái Tâm thôi thì làm sao mà gặp Phật được. Cho nên trong Kinh nói Bồ Tát mà được thọ ký rồi đó, thọ ký là chắc chắn sẽ thành Phật thì Ngài không bao giờ sanh về cõi vô sắc. Bởi vì sanh về đó chỉ mất thời gian thôi, không có làm ăn được gì hết. Bởi vì trên đó không có tu Ba la mật được.

Cái đó là xong.

Hỏi:

Chúng con kính on Sư, xin Sư giảng lại khi tạo nghiệp thiện với 25 Tâm thiện mà vô tình giết chúng sanh. Thí dụ muốn xây chùa xây nhà mà phải giết chết côn trùng thì có bị nghiệp sát vô tình không?

Đáp:

Ở đây có ai nhớ câu đó không ta? Trong cái giây phút mà mình sống với 25, khoan 25 này không phải 25 Tâm nha, 25 Tâm sở, cái số một đó là Tâm. Có nhớ công thức đó không? Một là Tâm mà cộng với 13 cái Tâm sở trung tính và 25 hoặc 14 Tâm sở tích và tiêu cực. Nhớ không? Chứ tôi còn sống sờ sờ đây mà đã nhớ lộn rồi. Không phải 25 Tâm, mà...ai, câu này ai hỏi vậy ta? Trời ơi ngồi bàn chót là đúng rồi. Ngồi đây chắc tôi liệng cái này quá. Bữa hôm đã nói rồi. Khi mà mình đang sống với 25 thì mình chỉ có tạo được cái nghiệp thiện cố ý và vô ý thôi. Hiểu không? gật mà hiểu không? Tức là từ 4 giờ cho đến 4:05 suốt 5 phút đó tôi chỉ có tâm thiện thôi. Thì trong suốt lúc thời gian đó tôi chỉ có tạo nghiệp thiện vô ý và cố ý. Rồi từ 4:05 cho tới 4:10 rồi tôi sống với 14. Thì trong cái thời gian 14 đó tôi chỉ tạo hai loại nghiệp đó là nghiệp bất thiện, vô ý và cố ý thôi. Cố ý tức là tôi đang ngồi tôi làm cái chuyện tầm bậy gì đó. Hiểu không? Còn vô ý có nghĩa là trong lúc tôi làm chuyện kia tôi lại vô tình tôi làm chết cái con gì đó. Hiểu không? Đó, đó tức là chỉ có trường hợp sống với tâm bất thiện trong cái thời điểm đó. Còn cái chuyện mà ông đưa lên một cái chuyện nó quá nhiều thời gian đó là cất chùa. Thì theo quý vị thời gian cất chùa là bao lâu? hiểu không? Mà mình đã giảng rồi mà không hiểu là ta chỉ.. cái thời gian mà mình sống bằng Tâm lành chứ mình không có nên đem cả một cái công trình mấy năm trời ra. Khổ quá, cái người Việt mình hay có chuyện ăn gian đó lắm. Nói con cất chùa vậy mà tại sao nói con là bất thiện nhiều hơn thiện? Cái cất chùa nói trên quy mô mà nhìn bằng mắt thì nó là công đức. Hiểu không ta? Nhìn bằng mắt. Ba chữ này gạch dưới, nhìn bằng mắt thì nó là công đức. Chứ còn nếu mà phân tích ra đó cất chùa là một cái hành trình mà bất thiện nhiều hơn thiện.

Vì sao? Nội mà lo lắng tiền nông, rồi giấy phép, rồi thầy thợ cả chón, rồi mưa gió bất chừng, rồi bản thân đau bệnh, rồi tiền bạc trực trặc, thí chủ rút lui, phần lớn là hồi giáo hứa rồi lại hồi, rồi tùm lum tà la hết. Tôi làm Kalama tôi biết là sân si nó suốt mùa thu cách mạng, rồi trên xứ quốc giáo đó mà nó cả chón không tưởng được, nó vôi vĩnh thì không có, nhưng mà nó làm khó làm dễ, rồi đại khái là nó đủ trò, đủ chiêu hết, mà xứ Quốc giáo ấy, chứ còn ngoài xứ Quốc giáo là tùm lum hết, mà cứ tới ngày cứ là đem ba cái hình thức ra, Việt Nam mình khoái hình thức lắm, cất chùa là công đức, không có dám đâu, đó tầm bậy, cái chuyện cất chùa là chuyện đúng, chuyện nên làm, nói cái nào ra cái đó, nhưng mà nói thời gian cất chùa đó mà thí chủ hoặc trụ trì mà có tâm lành tôi không tin, nó chen chen thôi, nó chen chen, chen chen vậy. Trước khi cất chùa nó là cỏ trong hoa mà đang cất chùa là hoa trên cỏ. Có hiểu không? Thì ở đây ai cất nhà thì biết nó bực mình lắm vậy đó. Thầy thợ mà thợ nó có cái điểm giống nhau luôn luôn làm biếng hoặc là hứa lèo.

Thí dụ như nó làm hư cái gì mình kêu nó sửa là ngày mai, tuần sau. Nhưng mà cái chữ ngày mai và tuần sau của tụi nó có một bộ từ điển riêng, chứ nó không có hiểu cái chữ ngày mai theo cái từ điển của mình. Ở đây có ai biết vụ đó không? Đây có ai xây cất không ta? có không hay là toàn ở nhà muốn không? tôi làm Kalama, mà trong nhà tôi có mấy ông trụ trì tôi biết, mấy ông đó rầu dữ lắm, đã nói xây cất là chỉ có điên thôi, mà tới ngày cái móc ba cái nhãn hiệu là cất chùa tùm lum, cái đó là cái nhãn hiệu chứ thực tế nó không phải như vậy đâu.

Ngay cả cái đời tu mình thấy tăng ni cạo đầu đắp y mà mình tưởng tu nhiều hơn cư sĩ chưa chắc, bởi vì nó có trường hợp thế này là khi xuất gia đó thì năm đầu tiên là Phật tại tiền, mà năm thứ hai, thứ ba là Phật hóa Tây Thiên là Phật về Tây Thiên mất rồi, với mình tu lâu quá tự nhiên cái Phật xa xôi. Rồi tu lâu quá rồi tự nhiên cái nhiều khi mình nghi ngờ với cái mà mình tụng niệm mỗi ngày, mà đừng có trách từ người tu người đời cũng vậy. Hồi mới cưới lấy nhau vui 3 tháng, buồn 3 năm, khổ suốt đời. Tôi không có gia đình mà tôi biết. Tại tôi biết thông qua mấy người Phật tử hộ trì mình đó, mình mới gặp họ trời ơi họ làm nước cho uống rồi mên qua, mên lại, tới hồi mà nó hộ trì mà lâu lâu rồi, bắt đầu là nó nắm hết, nắm hết, thì họ cũng thiện chí thôi nhưng mà họ đề nghị này, đề nghị kia phiền dữ lắm. Mà tôi nhắc lại thiện chí nha. Nhưng mà nhắc ít ít, nhắc nhiều quá nó ớn dữ lắm. Ở xứ nào tôi cũng có. Việt Nam tôi cũng có gặp. Mỹ tôi cũng có gặp. Thân, thân có ý kiến, ý cò tùm lum hết. Bởi tôi nhớ có cái nhóm Phật tử vô chùa thì nói chuyện nhau trong lúc mà ở không, ông nào cũng nói xấu nhau, ông này nói ông, ông mới là sợ vợ đó. Ông này, ông mới sợ vợ

đó. Thì ông hòa thượng đi ra ông nói, tôi mới là người sợ nhất nè. Sợ nước mà không dám lấy luôn. Rồi thầy.

Hỏi:

Kính bạch sư. Giết heo lấy tim để làm van tim cứu người thì có tội hay không? Và con là công nhân may cái van đó thôi thì có cộng nghiệp không ạ?

Đáp:

Cái nào ra cái đó, mình may thì đâu có tội gì đâu. Hỏi mà tự trả lời luôn, vậy đó. Hỏi mà tự trả lời luôn. May thì đâu có tội gì đâu. Còn cái chuyện mà giết heo để cứu người thì các vị biết rồi. Thì cái nào ra cái đó, muối với đường nhớ vụ đó không? Cái nào ra cái đó chứ mình đâu có trộn được, biết nói họ hiểu không mà không hiểu cũng ráng chịu chứ biết sao.

Hỏi:

Cái câu này đọc quý vị vui lòng chỉnh lại nếu mà thầy đọc không được nha. Thưa sư, khi con ngồi thiền con lại không thấy hơi thở. Đa số là con thấy cái đầu yên lặng. Khi con thả lỏng người, con không thấy ý niệm nào hết. Rồi những ý niệm nổi lên, rồi con kéo vô cho cái đầu yên lặng, chứ con rất ít xài hơi thở. Mỗi lần con có thấy hơi thở như vậy con thiền đúng không?

Đáp:

Dạ cảm ơn thầy. Cái câu này tôi nghe cũng ngàn lần rồi. 1000 lần là ít. Thưa với bà con, một người có học A Tỳ Đàm sẽ không có câu hỏi này. Thứ nhất không bao giờ mà mình có cái chuyện không Tâm. Chẳng qua là mình không thấy nó thôi. Nghe kịp không?

Cái câu này nó làm cho tôi nhớ một chuyện ở trong Kinh là cậu ruột của Ngài Xá Lợi Phất đến hầu Phật. Lúc đó ông chưa là Phật tử, ông mới khoe với Ngài. Ông nói là thưa Tôn giả, con không có thích cái gì trên đời này. Trên đời này không có cái gì mà làm cho con thấy thích thú hết. Thì Đức Phật Ngài hỏi ông vậy chứ không có gì làm cho ông thích thú. Ông cũng không có thích thú cái gì. Vậy ông có thấy thích với cái không thích của mình không? Ông có thấy cái đó nó hay không? Hiểu không ta? Ông không thích cái gì, nhưng mà ông có thấy cái không thích đó nó hay không? Thì khi ông nói vậy ông phải thấy nó hay mới khoe chứ, đúng không? mà khi ông khoe là ông đã thích nó rồi đó, là một chuyện.

Chuyện thứ hai là ta không thấy nó, không có nghĩa là nó không có. Chuyện thứ ba làm gì có chuyện một người không Tâm. Làm gì có chuyện một người không Tâm. Chẳng qua là mình không có học ở A Tỳ Đàm mình không biết cái Tâm thiện nó gồm bao nhiêu thứ, Tâm bất thiện nó gồm bao nhiêu thứ.

Và tôi tuyệt đối tin tưởng rằng, tôi hiểu cái cảm giác đó. Khi mình không có học gì hết, mình không có biết gì hết thì mình cứ ngồi yên mình tưởng không có Tâm. Tại lúc đó trong đầu mình, nó không có, mình không có chú ý nhìn cái gì, không có chú ý nghe cái gì, không có nghe có cái mùi gì đặc biệt, không có cái mùi gì đặc biệt thì mình tưởng là lúc mình không có Tâm, chứ thật ra khi thấy mình không Tâm thì bản thân cái thấy nó đã là Tâm. Có hiểu không? Hiểu hả? Rồi nhớ chưa? Hỏi làm sao anh biết không Tâm? tại vì tôi thấy, tôi thấy nó không có, thì cái thấy nó đã là Tâm rồi. Hiểu hả? Hiểu không? Cho nên mình gặp cái ông mình chỉ hỏi một câu thôi. Hỏi làm sao mà ông biết ông không có tâm đó. Tôi thấy cái thấy đó.

Cái thấy đó đã là Tâm rồi đó. Cái người đó là ai vậy ta? Coi cái bản mặt coi. Thôi rồi thôi, chúc mừng cô. Cái mặt này thôi quá đã. Khùng là cái chắc luôn. Thiện mà không học giáo lý, bây giờ nó mới lòi. Đó các vị thấy không? không học giáo lý nó mới ra mấy cái tà kiến đã như vậy. Rồi như vậy khi ta nói rằng ta không có Tâm thì chỉ cần hỏi ngược lại người đó làm sao anh biết anh không có Tâm, thì nó nói tại vì tôi thấy, tôi cảm như vậy, thì cái thấy, cái cảm đó chính là Tâm.

Một, rồi cái chuyện tiếp theo trong Kinh ghi rất rõ Tâm thô hơi thở thô, Tâm tế hơi thở tế hiểu không ta? là đó giờ mình cứ sống lẳng xẵng, lẳng xẵng khi mình giận quá, sợ quá, vui quá, mệt quá nghe kịp không? thì những cái tác động của cảm xúc tâm trạng và sinh lý đó, nó làm cho hơi thở mình nó thô nhưng mà khi mà hành giả tu tập thiền định một thời gian lâu, cái Tâm nó lắng xuống, hơi thở nó sẽ tế, nó sẽ lắng, lắng đến mức mình cảm giác không có nữa.

Ở đây không biết ai có biết cái vụ đó không? Mình theo dõi riết đến lúc mình không thấy nó nữa rồi mình tưởng là không có. Thì trong kinh dạy rõ ràng cái này là chú giải Kinh Trường Bộ Kinh, cái bộ gọi là Sumangalavilāsīnī chú giải Kinh Đại Niệm Xứ. Nếu mà viết được cái tên bộ kinh đó thì nó

quá hay thôi là để viết tắt đi, để chú giải Kinh Đại Niệm Xứ ghi rất là rõ thế này: không có chuyện một người bình thường còn sống mà lại không có hơi thở, vấn đề nó vi tế quá cho nên ta không thấy rồi ta tưởng là nó không có. Thì ở đây có hai cái đoạn kinh mà quý vị phải thuộc lòng. Còn cái cô kia thì cảnh giới cổ cao quá, cô không có cần nghe.

Một, Ngài Xá Lợi Phất Ngài dạy tiếng chuông lúc mới đánh, thì không để ý cũng nghe được.

Nhưng mà khi mà nó sắp hết rồi đó, cái dư hưởng, cái âm vang cuối cùng của nó mình muốn nghe thì mình phải làm sao? Lắng tai. Hiểu không? Chứ còn họ mới đánh cái bon là mình nhảy lăn tăn, lăn tăn mình cũng nghe. Nhưng mà khi mà cái tiếng nó gần hết đó, là mình muốn nghe là mình phải áp sát cái tai mình vô mà cái Tâm phải lắng thiết là lắng. Lắng tai và lắng tâm nghe kịp không? Thì cái hơi thở mà khi mình theo dõi nó đến một cái mức một lúc nào đó tự nhiên cái Tâm nó lắng thì cái hơi thở nó lắng theo. Mà lúc nó muốn nhìn thấy nó thì mình phải làm sao? Phải lắng theo. Phải theo dõi đó. Mà theo dõi ở đâu? Theo dõi ngay chỗ này (ngay cửa lỗ mũi). Rồi đó là một.

Rồi cái bài kinh thứ hai là trong chú giải của của Trường Bộ nói thế này. Một người chăn bò ở giữa rừng bỗng nhiên thấy con bò mình mất tích giữa rừng hoang vu thì anh ta biết làm sao để tìm bò.

Thì cái cách tốt nhất là anh để ý coi chỗ... trong cái khu rừng đó, chỗ nào là cái chỗ uống nước. Thì con bò nó đi ăn một đỗi cuối cùng nó sẽ về chỗ uống nước. Nghe hiểu không? Muôn thú trong rừng nó luôn luôn nó đi đâu đi nó phải về chỗ uống nước. Thì cũng vậy. Hơi thở mình nó lấy cái chỗ này (chỗ cửa mũi) làm cái chỗ ghé của nó hiểu không? Giống như bò nó đi về chỗ uống nước.

Thì khi mình thấy cái hơi thở mình nó vi tế quá thì mình cứ chú ý chỗ này (chỗ cửa mũi) thì sẽ thấy nó, sẽ thấy nó trở lại. Hiểu không? Thì đó là chú giải của kinh Đại Niệm Xứ. Và tôi nhắc lại làm ơn bỏ giùm ba cái vụ mà thiên mà để cái tâm rỗng rang cái đó rất là nguy hiểm. Cái đó nó khùng, tại vì thì tôi không nói cái đó sai, nhưng mà tôi phải nói rằng đó là cách nói của các tổ mà người sau hiểu lầm.

Rỗng rang là gì? Rỗng rang ở đây có nghĩa là không có để mình thích cái này ghét cái kia. Khi mà nghe chỉ biết là nghe, thấy chỉ thấy là thấy. Không có can thiệp, không có lý luận, không có phân tích, không có phân biệt. Rỗng rang là vậy chứ không phải là để mình thấy mình không có Tâm cái đó kẹt lăm nha. Thì bà con có thể không tin tôi, bà con đi tham khảo, nhưng mà tôi vẫn nói lần cuối cùng là nên học giáo lý, chứ còn đừng có mà cái... nghe kỹ nè. Cơ thể của mình, mình ăn bậy mình còn bệnh, còn cái đầu của mình mà mình học ầu mình điên ai chịu. Hiểu không? Đừng bao giờ làm con chuột bạch cho bất cứ một sự phụ nào hết. Hiểu cho chuột bạch không? Một rừng người mà không biết chuột bạch. Con chuột bạch là con chuột mà ta sơn trắng nó lên gọi là con chuột bạch. Hiểu không? Đó không phải hả? Không phải thôi coi như chưa nói, thì là... không cái lớp này hay lăm, mình gạt tha hồ, chửi tha hồ không giận. Đó, cái lớp này tôi chịu đó. Thì chuột bạch là cái con chuột sơn trắng đó chứ có cái gì đâu. Không phải hả? Không phải thì thôi. Rồi thầy.

Hỏi:

Dạ con xin đến với câu hỏi cuối cùng của buổi hôm nay ạ. Cho con hỏi ý nghĩa và cách thức của việc cúng dường chư Tăng.

Đáp:

Tăng có ba trường hợp. Có học này chưa? Tăng có ba trường hợp.

- Một là Tăng nội dung.
- Thứ hai nữa là Tăng hành chánh.
- Và thứ ba đó là Tăng mặc định.

Tăng nội dung có nghĩa là bất cứ ai mà chứng Thánh đạo, Thánh quả thì người đó dầu là nam, nữ, có tóc hay không có tóc, đều được gọi là Tăng. Hiểu không ta? Chắc trong lớp này là nhiều người không đồng ý nhưng mà tôi nói theo Kinh. Tôi nhắc lại bất cứ ai nam, nữ, có tóc hay không có tóc miễn là chứng được Thánh đạo, Thánh trí từ Sơ quả trở lên thì được gọi là Tăng đấy, ở đây ai có thuộc cái bài... cái lời giải thích này là ở đâu ra? lời giải thích này ở trong Thanh Tịnh Đạo chứ không phải là tôi nói, bộ Thanh Tịnh Đạo.

Rồi cái trường hợp thứ hai là Tăng hành chánh. Có nghĩa là trong Tạng Luật của Tỳ kheo nói rằng bốn vị Tỳ kheo thanh tịnh, thêm chữ thanh tịnh nữa nha. Bốn vị Tỳ kheo thanh tịnh và chơn truyền. Chơn truyền và thanh tịnh. Bởi có trường hợp chơn truyền mà không thanh tịnh. Biết chơn truyền không? Chơn truyền nhớ ngày hôm qua tôi nói không? Tức là được truyền ra từ hết thế hệ này qua

thể hệ khác. Phăng một hồi là sẽ đến Ngài Xá Lợi Phất, đến Đức Phật. Thì trường hợp đó được gọi là chân truyền còn thanh tịnh nghĩa là đến bây giờ họ vẫn giữ được tối thiểu bốn đại trọng giới, tối thiểu. Vị Tỳ kheo dầu cho có bê bối, bày hầy cách mấy nhưng mà miễn còn được bốn đại trọng giới đó thì vẫn là Tỳ kheo dầu cho vị đó không có mặc cái gì trên người, hoàn toàn tout nue, hoàn toàn lỏa thể, miễn là giữ được bốn cái đại trọng giới đó và chưa có nói cái lời xả giới hoàn tục thì vị đó vẫn xứng đáng là một vị Tỳ kheo.

Tăng hành chánh có nghĩa là bốn vị Tỳ kheo chơn truyền và thanh tịnh thì được gọi là Tăng xong chưa? cho nên chia rẽ Tăng già ở đây có nghĩa là gì? phải định nghĩa chia rẽ tăng đoàn có nghĩa là tách hai nhóm Tỳ kheo mà mỗi nhóm tối thiểu là bốn vị thì mới được gọi là chia rẽ Tăng đoàn. Chứ còn làm cho hai ông, ba ông thì chưa đủ.

Thí dụ một bên ba, bên bốn là chưa, mà phải là tối thiểu là hai bên phải từ bốn trở lên. Tại sao? Tại sao mà quy định con số đó là bởi vì khi mà hai bên có từ bốn trở lên thì cái số đó đủ để mấy vị đó làm rất là nhiều việc quan trọng. Con số 4 Tỳ kheo, con số đó rất là quan trọng, số đó là số tối thiểu để làm được rất là nhiều cái tăng sự quan trọng. Cho nên khi mà nói chia rẽ tăng đoàn là phải chia rẽ ít nhất là hai nhóm, ba nhóm, hai nhóm trở lên. Còn nếu mà ba bốn nhóm thì khỏi nói rồi, ít nhất là hai nhóm và mỗi nhóm ít nhất là bốn Tỳ kheo thì mới được gọi là chia rẽ Tăng đoàn. Xong chưa? Rồi, đó gọi là Tăng hành chánh, tức là bốn tỳ kheo chân truyền và thanh tịnh nó lên.

Thứ ba gọi là Tăng mặc định. Tăng mặc định là sao? ai hiểu không ta? NO, cái đó là dóm cái đó là tấn tấn chứ Tăng. Tăng mặc định là sao? Tức là trong kinh nói thí chủ tới chùa thỉnh chư Tăng cúng dường. Hiểu không ta? Mà thí chủ thỉnh chư Tăng nha. Thỉnh chư Tăng để cúng dường mà bữa đó chùa không có đủ bốn thì cử một vị đi thì cái vị đó được gọi là Tăng, mà kể cả trường hợp cái vị đó không phải là Tỳ kheo chỉ là sa di thôi. Sa di thôi thì cũng được gọi là tăng, đó gọi là Tăng mặc định nghe kịp không? Tăng mặc định có nghĩa là không phải nhưng mà trong tình huống đặc biệt nào đó thì được gọi là Tăng.

Vậy là tăng có ba là Tăng nội dung, Tăng bản thể rồi trường hợp thứ hai là Tăng hành chánh và ba là Tăng mặc định. Mình nói Trai Tăng là mình phải định nghĩa Tăng là có mấy cái đã. Rồi, còn cái chuyện Trai Tăng thì sao? Cái chữ Trai Tăng mà hiểu theo trong kinh chỉ rất là đơn giản. Cúng dường một cái bữa ăn gồm một muống cơm, một muống cơm cho một Tỳ kheo. Tỳ kheo mặc định đây. Vẫn được gọi là Trai Tăng. Cúng 30 nôi cũng là Trai Tăng. Không có một cái giá cả quy định, không có một cái định mức nào về cái giá trị vật chất trong cái chuyện Trai Tăng hết. Có hiểu không? Không hề có. Thậm chí cái đại lễ Kathina của Phật giáo Nguyên Thủy đó, bà con biết được rất là ngạc nhiên, là 1000 Tỳ kheo mà thí chủ muốn cúng dường nhiều khi họ không có điều kiện họ chỉ cúng một miếng vải thôi.

Một miếng vải mà bề ngang là hai cái này. Hai cái này tính là từ cùi chỏ mà lên tới ngón giữa đó. Ai biết đâu. Tức là tính theo cái tức là 5 tấc. Hai cái này là ngang 1m mà dài 2,50m là bao nhiêu nó đủ làm thí chủ cho đại lễ Kathina. Và nếu có điều kiện thì may, nhuộm còn nếu không có điều kiện để nguyên tấm vải trắng như vậy. Để nguyên tấm vải trắng ngoài chợ đem về thì ngang 1m dài 2,5m là cũng đủ để làm thí dụ Kathina. Mà sao cô đăm chiêu, tại vì các vị không có học luật, các vị cứ nghe tôi... sẵn đây cho tôi nói luôn cái này thế nào cũng bị chém, kệ nói coi như vị pháp vong thân. Cái đại kỵ nhất là nghe thầy này, sư kia mà không chịu hỏi là chúng con đọc cái đó ở đâu? cả Nam truyền, lẫn Bắc phái những cái vị mà cẩn thận họ không có nói theo ý riêng thì giống như thầy Đồng Ấn, thầy Vĩnh Lộc khi mà các vị nói về luật, dầu họ nói về luật Bắc truyền thì họ cũng phải có sách, hiểu không? Rồi cả bên Nam truyền cũng vậy. Còn vị nào nói tưởng tượng là không có được. Nhưng các quý vị có thể đoán được vị nào nói tưởng tượng không? Nói phỏng phỏng phỏng á. Nhớ cẩn thận. Và tôi đã gặp rất là nhiều Phật tử tôi vừa ghét, vừa giận, mà vừa sợ, vừa chán, vừa gớm. À sư cho con hỏi, con nghe cái sư gì đó nói, trong khi thời này có Google mà, hiểu không? Và ít ra mình cũng hỏi sư ơi sư con muốn đọc thêm đó con đọc ở đâu, hiểu không? thì không chịu hỏi mà cứ đi cắm đầu thờ ông thầy, rồi cái bữa nào đó bất mãn chửi như con chó, cái đó nó bậy toàn tập, một là cắm đầu thờ như là thờ Phật, thờ tổ. Còn hai nữa thì mặt sát, mà nhiều khi bất mãn một ông mà chà đạp cả Phật giáo, có nữa, có trường hợp đó, có, mà tại sao cái đầu mình để đổi nón hay là để suy nghĩ? cho nên nhiều cái người mình tôi nhìn họ tự nhiên tôi thèm mà bánh mì đó, nhìn họ

tự nhớ phô mai, thềm lấm vẩy đó. Mấy ngày nay các vị biết là tôi nhịn lấm đó. Nhìn quý vị là phải nói thềm phô mai. Thềm phô mai, thềm sữa tươi. Đó trong khi đó là nó đơn giản như vậy.

Còn cái nghi thức Trai Tăng nó không có. Bởi vì các vị nhớ, các vị dò trong kinh có đúng không? Tức là người ta vào, người ta thỉnh Đức Phật, bạch Thế Tôn ngày mai chúng con xin Thế Tôn và đại chúng Tỷ Kheo vì đại bi quan lâm đến tư gia của con. Đức Thế Tôn [pali] im lặng nhận lời, chỉ vậy thôi. Rồi khi Ngài đến nhà đó thì người ta tùy cái khả năng người ta có bao nhiêu, người ta cúng bao nhiêu. Trời có nhiều trường hợp đứt ruột, trong Kinh nó có lần đó có một vị Độc giác Ngài đi bát mà gặp một cái người thí chủ nghèo họ chỉ cúng cho Ngài được có mấy vá com thôi. Có mấy vá com thôi. Nghèo quá chỉ có cúng com trắng thôi. Thì tự nhiên ông cúng xong ông mắc cái chứng gì ông hỏi, bạch Ngài, Ngài ở trên núi hả? Cái Ngài nói ừ, cái ông hỏi thêm, vậy chứ Ngài ở đó, ở mình hả? Ngài nói không 500, câu một là Ngài ở đâu? Ngài nói trên núi, cái thấy ông hỏi chứ ở mình hả? Ngài nói không 500, ông nói trời đất ơi, sức của con có nhiều đây, mà 500 làm sao ăn há trời? cái Ngài nói là mọi sự là phước duyên, thì trong Kinh nói các vị không tin mà tôi tin, Ngài từ đó, Ngài bước đi trên hư không trong mắt của ông nhìn thấy và Ngài chỉ chú nguyện là kể từ bước chân này cho đến hết bữa ăn của chư Phật độc giác, ông không thấy sót một giây nào hết, kể nổi óc, thì Ngài bước đi giống như đi trên đất vậy, ông đứng ông nhìn theo, ông nhìn ông bị thất thần, ông nhìn ông đơ, ông là đúng là tông đơ đó, ông đơ, ông nhìn ông thấy Ngài đi về núi Ngài múc nước Ngài rửa chân xong xuôi, Ngài ôm mình bát Ngài ngồi xuống, 500 vị, 499 vị kia cũng ngồi đó và bắt đầu Ngài để bình bát xuống, chư Phật độc giác tùy hỷ mong thí chủ hãy được những gì mình toại nguyện, xong xuôi các vị múc một muống tượng trưng, tất cả 500 bát đều đầy áp, ông chết điếng luôn, tức là ông là một bát com hạt giống, chỉ một bát đầy 500 bát, đầy còn như mình bây giờ mà nghe nói 500 độc giác là bán nhà, bán cửa rồi qua làm rình rang tôi nhìn tôi thấy cái cách rình rang tôi nhưc đầu quá, cái cách cúng dường của Việt Nam là độc giác bay mất hết, ồ, ồ, bát nhả chưa thấy, thấy bát nháo. Chứ hồi xưa họ gọn lắm.

Cho nên tôi thích nhất cái câu là mong thí chủ nhìn thấy mọi thứ diễn ra cho đến hết bữa ăn của chư Phật. Chú nguyện xong bắt đầu Ngài đi, đi về, ông thấy Ngài rửa chân, thấy Ngài ngồi xuống và 499 vị kia vân tập, đẹp. Mà phải là người đại phước mới có cái dịp mà để cúng dường những cái duyên sự như vậy. Mà ở đâu có được phước đó? Lòng thông thoáng thì sẽ được những cái cơ hội thông thoáng. Lòng chật hẹp suốt vòng luân hồi. Cái gì cũng trụt trật, trụt trật. Tôi gặp cái đó hoài à. Có nhiều người ngộ lắm. Thịnh 6 ông Tăng, giờ cuối bận bốn ông, bệnh hai ông. Bận bốn, bệnh hai còn zero, có, hoặc là tự nhiên 6 ông, tự nhiên mấy ông bự có chuyện cử hai ông nhỏ xíu đi, cái mặt thí chủ như là cái núi dẽ vậy đó. Hiểu không? Thì họ chuẩn bị ba cái yến xào, bảo ngư gì đó. Thì hai ông nhỏ xíu lại ngồi, họ nhìn họ chán, họ dẫn mâm, xáng chén đủ thứ. Có.

Thời Đức Phật có cái chuyện đó, là có cái ông đó ông thỉnh chư Tăng tới cúng dường mà Đức Phật Ngài biết cái ông này tánh ông kêu ngạo lắm. Thì Đức Phật Ngài nói với Ngài Mục Kiền Liên hãy thu xếp coi vị nào nên đi ngày mai, thì nghe Đức Phật nói Ngài Mục Kiền Liên hiểu liền. Hiểu không? Mình không hiểu nhưng Ngài Mục Kiền Liên Ngài hiểu, ông vô ông thỉnh Đức Phật đi với chư Tăng, ý ông ghê lắm. Ý ông là cỡ cái tâm mà Ngài Xá Lợi Phất, Mục Kiền liên, A Nan, Ca Diếp, Ma ha Ca Chiên Diên, Câu Hy la vậy đó, Ngài biết ông này cái tâm không có xong rồi Ngài mới nói Ngài Mục Kiền Liên thu xếp coi ngày mai ai đi, Ngài Mục Kiền Liên nói dạ con hiểu, thì Ngài Mục Kiền Liên kêu bốn vị đệ tử tới Ngài nói mai bốn ông đi lại cái nhà ông đó đó, mà vị nào cũng 7 tuổi hết tron, trời đất ơi, 7 tuổi các vị có biết không, chút xíu à, ông ở nhà ông chuẩn bị trang hoàng tôi nói lộng lẫy mà, ông tính là chỗ này là Đức Phật ngồi, rồi chỗ này là ai, ai, ông tính đã lắm, ra vô so tay cười cười mĩm mĩm đặc ý lắm, sao chờ tới xé xé, sao không thấy ai tới, trời đất ơi, lát sao ông thấy 4 sư phụ của tôi chút xíu ôm bát vô, trời ơi cái mặt của ông tôi nói không có bút mực nào mà vẽ được hết tron, nó ê chề, nó chán, 4 vị này... thì ông là Phật tử mà ông cũng mủm, ông cho mà ông dẫn cái muống vô trong cái bát, cọc, rồi ông để cái tô dần cụp, tức quá tức, thì các vị này im lặng ngồi dùng xong rồi, các vị bước xuống đất mắt tiêu, vị bay lên trời mắt tiêu, hai vị đi qua cửa sổ mắt tiêu, ông mới hết hồn, lục thông. Ông biết ông vừa cúng các vị lục thông, buổi chiều đó ông lết vô chùa, ông không có đi nổi nữa. Ông lết vô, ông nói trời đất ơi con cúng dường cho 4 vị đại Thánh Tăng mà con đâu có biết, ăn xong mấy vị mắt tiêu hết, như là những tia sáng, kiêu ngạo quá. Mà trong Kinh nói thời Phật có chia ra ba giai đoạn 45 năm.

- Giai đoạn đầu gọi là sơ giác thời, gọi là [pali] 15 năm đầu.

- 15 năm giữa gọi là [pali].

- 15 năm cuối là hậu giác thời [pali].

Thì 15 năm, ba lần 15 là 45, thì 15 năm đầu Thánh nhân, Thánh Tăng, Thánh Tăng, Thánh Ni, Thánh cư sĩ đông đến mức mà có thể lấy ngón tay mà chỉ. 15 năm giữa đó phải kê ra cái nơi chốn mà chỉ. 15 năm cuối đó phải ngồi nhớ đề mà chỉ.

- 15 năm đầu lấy tay mà chỉ là sao? có hiểu hả? có nghĩa là thấy chư Tăng, phật tử vậy là hỏi ai là A La Hán là (chỉ liền). Còn cư sĩ A La Hán (chỉ liền), rồi Tu Đà Hườn, tam thiên, tứ thiên lấy tay chỉ, ghê như vậy, nhiều lắm lắm luôn. Đông lắm lắm luôn. 15 năm đầu.

- 15 năm giữa là bắt đầu là...15 năm đầu là Thánh nhiều hơn phàm. 15 năm giữa là phàm Thánh bằng nhau.

- 15 năm cuối là phàm nhiều hơn Thánh.

Và đến bây giờ thì quá nhiều luôn. Phàm không!